

Załącznik nr 1.

**Uzasadnienie uchwały komisji z dn. 5 października 2022
w sprawie nadania dr. Arturowi Nowaczewskiemu stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie *literaturoznawstwo***

Uchwała komisji powołanej do zaopiniowania wniosku dr. Artura Nowaczewskiego o nadanie stopnia została podjęta w trybie jawnym. Recenzenci i pozostali uczestnicy komisji zapoznali się z dorobkiem naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym Habilitanta. Konkluzje wszystkich recenzji i opinii były jednoznacznie pozytywne.

W końcowym posiedzeniu dn. 5.10.2022 zespół spotkał się wirtualnie na platformie Teams w niepełnym, 6-osobowym składzie (przy usprawiedliwionej nieobecności Recenzenta, dr. hab. Artura Glenia), dla przeprowadzenia kolokwium habilitacyjnego (zob. *Protokół*). Dr Artur Nowaczewski wygłosił doskonale przygotowany autoreferat, a następnie odpowiedział wyczerpująco na zadane pytania.

W niejawniej części obrad komisji dokonano podsumowania argumentacji przedstawionych w recenzjach i pisemnej opinii (Członkini komisji) oraz merytorycznej wartości kolokwium. Wszyscy uczestnicy uznali, że Habilitant dysponuje rozległą wiedzą przedmiotową, świetnie problematyzuje podejmowane zagadnienia i wykazuje dojrzałą świadomość warsztatu badawczego.

Po przeprowadzonej dyskusji **komisja postanowiła rekomendować Radzie Dyscypliny *Literaturoznawstwo* Uniwersytetu Gdańskiego wniosek dr. Artura Nowaczewskiego o nadanie stopnia doktora habilitowanego.**

Głosowanie w tej sprawie było jednomyślne, 6 osób opowiedziało się **za** poparciem wniosku, innych głosów nie było.

Komisja habilitacyjna postanowiła również zgłosić Radzie Dyscypliny *Literaturoznawstwo* UG propozycję **wyróżnienia** rozprawy habilitacyjnej dr. Artura Nowaczewskiego pt. *Challenger. Metamorfozy poety w twórczości Krzysztofa Karaska* jako wybitnego, oryginalnego i nowatorskiego osiągnięcia naukowego.

Przebieg kariery zawodowej Habilitanta

Dr Artur Nowaczewski jest absolwentem Uniwersytetu Gdańskiego, gdzie w 2003 r. ukończył studia magisterskie z filologii polskiej. W 2008 r. roku na tejże uczelni uzyskał

dypłom doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa, na podstawie (wyróżnionej) rozprawy *Figura ulicy w literaturze polskiej po 1918 roku* (promotor: prof. dr hab. Zbigniew Majchrowski). W 2013 r. dr Artur Nowaczewski został zatrudniony na stanowisku adiunkta w Zakładzie Antropologii Literatury i Krytyki Artystycznej (a następnie Katedrze Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej) Uniwersytetu Gdańskiego.

Dorobek badawczy, dydaktyczny i organizacyjny

Pole zainteresowań badawczych dr. Andrzeja Nowaczewskiego, obejmujące zagadnienia dwudziestowiecznej i nowszej literatury polskiej (w tym literatury Pomorza), zostało stosunkowo wyraźnie wytyczone już w pracy magisterskiej, a wzbogacone w rozprawie doktorskiej. Równoległe z pracą badawczą Habilitant intensywnie uprawia krytykę literacką. Dotychczas opublikował 4 monografie autorskie, 25 artykułów naukowych (6 przed doktoratem, 19 – po doktoracie), współredagował 3 opracowania zbiorowe i wziął udział z referatem w 18 konferencjach. Cieszy się już renomą doskonałego znawcy nowoczesnej poezji i prozy polskiej. W obiegu naukowym, a także pozaakademickim doceniane są jego studia i recenzje, a zwłaszcza książki:

- *Trzy miasta, trzy pokolenia*, Gdańsk 2006 (praca wydana jeszcze przed uzyskaniem stopnia doktora),
  - *Szlifybruki i flâneurzy: figura ulicy w literaturze polskiej po 1918 roku*, Gdańsk 2011,
  - *Konfesja i tradycja: szkice o poezji polskiej po 1989 roku*, Sopot 2013,
- oraz najnowsza monografia, wskazana jako główne osiągnięcie w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego,
- *Challenger: metamorfozy poety w twórczości Krzysztofa Karaska*, Gdańsk 2021 (ss. 432).

Ponadto w chwili składania wniosku dr Artur Nowaczewski w wykazie swoich osiągnięć wymienił liczne działania na rzecz rozwoju kultury Trójmiasta, udokumentował współpracę z różnymi instytucjami kultury oraz inicjatywy popularyzatorskie. Habilitant prowadził zajęcia dydaktyczne na sześciu kierunkach (filologia polska, kulturoznawstwo, wiedza o filmie i kulturze audiowizualnej, produkcja form audiowizualnych, zarządzanie instytucjami artystycznymi, wiedza o teatrze). Był już promotorem 33 prac licencjackich. W 2010 roku realizował zajęcia dla polonistów na Uniwersytecie Przykarpacim w Iwano-Frankiwsku na Ukrainie. W 2012 otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej.

Ocena głównego osiągnięcia naukowego i innych prac Habilitanta

W gronie recenzentów dorobku dr. Artura Nowaczewskiego znaleźli się uznani badacze literatury dwudziestowiecznej i nowszej: **dr hab. Artur Gleń** (Uniwersytet Opolski), **prof. dr**

hab. Wojciech Ligęza (Uniwersytet Jagielloński), **dr hab. Karol Maliszewski** (Uniwersytet Wrocławski) oraz **dr hab. Andrzej Niewiadomski** (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej). Członkinią komisji została **prof. dr hab. Grażyna Tomaszewska** (Uniwersytet Gdański). Funkcję Sekretarza komisji pełniła **dr hab. Katarzyna Szalewska** (UG), a obowiązki przewodniczącej podjęła **prof. dr hab. Anna Legeżyńska** (UAM).

Wskazana przez dr. Artura Nowaczewskiego jako główne osiągnięcie naukowe monografia *Challenger: metamorfozy poety w twórczości Krzysztofa Karaska* jest w intencji autora próbą scalenia zmiennej, ewoluującej i bogatej twórczości za pomocą kategorii bohatera. Zapożyczona z terminologii sportu tytułowa kategoria oznacza, jak czytamy w *Autoreferacie*, „pretendenta do tytułu mistrzowskiego, zawodnika, który staje do pojedynku z mistrzem, rzuca mu wyzwanie”. Mistrzami dla Krzysztofa Karaska są kolejno różni wybitni poeci: Adam Ważyk, Andrzej Bursa, Rafał Wojaczek, Thomas Stearns Eliot, Gottfried Benn, Zbigniew Herbert, Zbigniew Bieńkowski. Zmusza to Habilitanta do badania nie tyle wpływów, ile powiązań intertekstualnych, jak też kontekstów historycznoliterackich oraz filozoficznych, promieniujących na kolejne fazy rozwoju twórczości Karaska. Mimo fascynacji i dialogów z „mistrzami”, poeta ten zachowuje pokoleniową (na tle najbardziej spektakularnych dokonań Nowej Fali) i artystyczną niezależność. Dr Artur Nowaczewski w erudycyjnych, odkrywczych i sugestywnych analizach dorobku Krzysztofa Karaska moduluje kategorię „challengera”, nadając jej walor funkcjonalnego klucza do pozornie niespójnej biografii poetyckiej. Wydobywając dramatyzm przemian światopoglądu i warsztatu za mało docenianego twórcy, reprezentanta trudnej powojennej epoki, komplikuje i podważa krytycznoliterackie stereotypy. W proponowanej hermeneutyce lektury przewartościowuje kanon, demonstruje kunszt odkrywczej interpretacji i wskazuje nowe ścieżki badawcze.

Recenzenci poddali pracę habilitacyjną i pozostały dorobek wnikliwej, bezstronnej analizie, w konkluzjach uznając go za bardzo wartościowy i odpowiadający wymogom ustawowym. Niekiedy podejmowali też dialog z Habilitantem, co jedynie potwierdza wagę inspiracji płynących z jego prac. Obszerną monografię *Challenger...* zgodnie uznano za książkę o bardzo dużym znaczeniu dla rekonstrukcji panoramy polskiej poezji XX i XXI wieku. Premiowano rozległość i wielowątkowość przeprowadzonych badań, erudycję i talent interpretacyjny autora. Doceniono pionierski charakter książki *Challenger...* i oryginalność przyjętej kategorii analitycznej. Podkreślano też walory narracyjne i stylistyczne opiniowanej rozprawy. Dostrzeżono bogactwo tematyczne, ciągłość i rozwój zainteresowań Habilitanta oraz spójność badań prowadzonych w kolejnych fazach biografii naukowej. Z uznaniem pisano

o doświadczeniu dydaktycznym i osiągnięciach organizacyjnych. Zwrócono uwagę na dużą aktywność krytycznoliteracką dr. Artura Nowaczewskiego i zaangażowanie w inicjatywy służące rozwojowi kultury. Wszyscy opiniujący wniosek awansowy Habilitanta poparli go bez najmniejszych wątpliwości.

Dr hab. Andrzej Niewiadomski tak otwiera swoją recenzję: „Należy stwierdzić na wstępie, że spełnia ona podstawowy warunek uzasadniający możliwość ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, to znaczy jest monografią naukową w rozumieniu ustawowym. Należy również podkreślić pionierski charakter tego przedsięwzięcia: jest to pierwsza poważna monografia twórczości poety postrzeganego niegdyś jako jedna z czołowych postaci Nowej Fali, a zatem formacji mającej istotne znaczenie dla obrazu polskiej poezji II połowy XX wieku.” (rec., s. 1). Dalej Recenzent komentuje poszczególne walory książki, m.in. jej kształt językowy oraz przejrzystą i funkcjonalną kompozycję, a także „drobiazgowo często przywoływanie kontekstów dziś już historycznoliterackich poparte solidnym zapleczem materiałowym” (s. 4).

Dr hab. Adrian Gleń wyraża przekonanie, że „*Challenger...* stanowić będzie ważny punkt odniesienia dla powstających w przyszłości, kolejnych studiów zogniskowanych wokół recepcji dzieła Krzysztofa Karaska, jednego z ciekawszych przedstawicieli pokolenia osiągającego swoją artystyczną pozycję po polskim Marcu'68. W tym sensie nie mam wątpliwości, iż praca Habilitanta także stanowi nowatorskie osiągnięcie wzbogacające i rozszerzające spektrum spojrzenia na szeroko rozumiane zjawisko polskiej poezji Nowej Fali.” (rec., s. 7).

Prof. dr hab. Wojciech Ligęza w szczegółowym omówieniu rozprawy habilitacyjnej docenia rodzaj trudności stojących przed autorem, komentuje trafność decyzji badawczych, nie pomija zalet kompozycji i stylu. Zauważa też, że „Warsztat komparatysty został biegle opanowany przez habilitanta, podobnie rozległy horyzont intertekstualnych relacji budzi prawdziwy podziw.” (s. 12). W konkluzjach recenzji czytamy: „Książkę *Challenger* bez wahania zaliczam do autentycznych osiągnięć naukowych, ponieważ autor z powodzeniem zmierzył się z trudną i różnorodną materią poetycką i zaproponował zaangażowaną wnikającą w labirynty znaczeń lekturę. Wywód jest przejrzysty, język komunikatywny – bez niepotrzebnych (modnych) spiętrzeń terminologicznych, argumentacja – dobrze dobrana. Dzięki zdolnościom analitycznym habilitant wydobywa subtelne odcienie znaczeń w poezji Krzysztofa Karaska.” (s. 14). I dalej:

„Nad taką monografią, która w istotny sposób wypełnia brakujące ogniwa w dziejach polskiej poezji, a zarazem obdarowuje znawców i miłośników poezji wielokrotnym portretem Krzysztofa Karaska (...) pracuje się przez lata. Dlatego rezultat, jak się spodziewam, pozostanie głównym źródłem wiedzy o poezji Krzysztofa Karaska, o jego współczesnych i jego epoce. Wysoka ocena *Challengera* jest w pełni zasłużona.” (s. 15). W przekonaniu prof. Wojciecha Ligęzy Habilitant „z naddatkiem” spełnia awansowe wymogi (s. 15).

Za wspólne dla całej komisji można przyjąć wrażenia zapisane przez jednego z Recenzentów, **dr. hab. Karola Maliszewskiego**:

„Mamy do czynienia z człowiekiem literatury, całkowicie oddanym jej na wielu poziomach naukowej interpretacji i własnej ekspresji pisarskiej. Jeżeli ponadto zajrzemy do dokumentacji zaświadczającej o dorobku uniwersyteckiego dydaktyka, organizatora życia naukowego i popularyzatora literatury oraz wiedzy o niej, to sprawa wydaje się jasna. To znaczący dorobek, odkrywczy i oryginalny, rzeczywiście wnoszący coś nowego do literaturoznawczego dyskursu.” (rec., s. 8).

Z pełnym przekonaniem wniosek Habilitanta popiera również (jako Członek komisji) **prof. dr hab. Grażyna Tomaszewska**, która w rozwiniętej *Opinii* pisze: „zarówno monografia dra Artura Nowaczewskiego – *Challenger. Metamorfozy poety w twórczości Krzysztofa Karaska* – jak i jego pozostały dorobek naukowy, dydaktyczny, organizacyjny, popularyzatorski w sposób jednoznaczny przekonują o dojrzałości i samodzielności naukowej Habilitanta, potwierdzającej spełnienie wymogów w procedurze habilitacyjnej.” (s. 1).

Konkluzja

W dyskusji przeprowadzonej w trybie zdalnym na posiedzeniu komisji 5.10.2022, po przyjęciu utrzymanego na bardzo wysokim poziomie kolokwium habilitacyjnego, oceny wyrażone wcześniej w recenzjach zostały powtórzone i wzmocnione.

W wyniku głosowania zakończonym jednomyślnym poparciem wniosku awansowego dr. Artura Nowaczewskiego, komisja habilitacyjna zwraca się do Rady Dyscypliny Literaturoznawstwo Uniwersytetu Gdańskiego o przyjęcie niniejszej rekomendacji.

/przewodnicząca komisji habilitacyjnej

prof. dr hab. Anna Legeżyńska